

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXVIII. Ljubljana, 8. novembra 1941-XX.

Štev. 8.

Izhaja mesečno. — Leto 1941. — Naročnina: 20 lir letno.

43.

Splošna pobožnost deveterih prvih petkov v čast presv. Srcu Jezusovemu.

Bistvo pobožnosti k presv. Srcu Jezusovemu je v zadoščevanju za grehe iz hvaležne ljubezni. Z večjo in gorečnejšo in zvestejšo ljubeznijo naj bi mu skušali nadomestiti ono ljubezen, katero mu mnogi odrekajo.

Tudi v naši škofiji se božji Zveličar mnogo žali, tudi pri nas je doživljal in še doživlja mnogo nehvaležnosti. Če že ni povsod zaničevan, je pa gotovo zelo, zelo pozabljen, saj mnogi katoličani žive tako, kakor da zanje Jezus ni ničesar storil in ga zanje sploh ni. Če so nas zadele razne stiske in bridkosti, moramo odkrito priznati, da smo kazni s svojimi grehi zaslužili.

Molitev za varstvo božje in za lastno ohranitev in za večno zveličanje vsega ljudstva moramo podpreti z dejanji zadoščevanja. In to hočemo storiti s tem, da devetero prvih petkov dobro pripravljene prejmemo zadošljivo sveto obhajilo.

Jezus sam je določil prve petke v mesecu za dneve zadoščevanja njegovemu presvetemu Srcu. Pobožnosti deveterih zaporednih prvih petkov je dal še posebno obljubo.

To pobožnost začnemo v naši škofiji skupno opravljati prvi petek decembra letos t. j. 5. decembra in potem dalje devet mesecev. Ker je prvi petek v aprilu Veliki petek, ko se sveto obhajilo prejeti ne more, bi končali pobožnost 4. septembra 1942.

Dvojno naj doseže ta pobožnost: 1. Nudi naj presv. Srcu odkritosrčno zadoščenje za grehe ljudstva, s katerimi smo pravično kazni zaslužili. 2. Spreobrne naj nas temeljito k Bogu, da se bomo zanaprej njegovih zapovedi bolj zvesto držali.

Da se bosta oba namena čim popolnejše mogla doseči, je treba, da se čim večje število vernikov te pobožnosti udeležuje, tako da bo to res vseljudska pobožnost. V ta namen prosim, da gg. dušni pastirji in katehetje store sledeče:

1. Nedelje pred začetkom pobožnosti naj v pridigi vernikom pobožnost razlože in priporočijo.

2. Od 26. novembra do 4. decembra letos naj se v vseh kuratnih cerkvah opravi devetdnevna ali zjutraj pri maši ali proti večeru s kratkim nagovorom (za katere bo preskrbljena tvarina) in litanijami presv. Srca Jezusovega. Pred nadaljnimi prvimi petki pa bi bile tridnevne. Verniki, ki k tem pripravnim pobožnostim ne morejo priti v cerkev, naj jih opravljajo doma tako, da v družinah skupno molijo litanije presv. Srca in če mogoče sv. rožni venec.

3. Priložnost za spoved se mora v čim večji meri nuditi, da bodo mogli skoraj vsi verniki to pobožnost opravljati. Že med tridnevnicco (ozioroma devetdnevnicco) naj so spovedniki na razpolago. Če treba, naj se oskrbe od drugod pomočniki za spovedovanje.

Pobožnost naj se, če le mogoče, opravlja tudi na bolj oddaljenih podružnicah z večjo sosesko. Tako bo ta pobožnost omogočena tudi takim, ki zaradi bolehnosti ali pomanjkljive obleke pozimi ne morejo lahko prihajati v oddaljeno župnijsko cerkev. Kjer v župniji za to ni dovolj duhovnikov, naj jih župnik dobi od drugod ko jih je zdaj dovolj na razpolago; če jih sam ne upa dobiti, se more obrniti tudi na škofijski ordinariat.

4. K osebному namenu, ki ga bo vsak zase napravil, imejmo vsi skupno ta namen: »Tebi, presveto Srce Jezusovo, darujemo to pobožnost prvih petkov v zadoščenje tistih grehov, zaradi katerih nas je zadela težka preizkušnja in te prosimo, skrajšaj dneve preizkušnje, reši nas vsega hudega, daj nam kmalu svoj mir in pritegni nas za stalno k sebi.«

V presveto Srce Jezusovo zaupamo. Spreobrnimo se s celim srcem in vsem mišljenjem k Bogu, da bomo rešeni: »Convertimini ad me et salvificris omnes fines terrae, quia ego Deus et non est alius« (Is. 45, 22).

V Ljubljani, dne 5. novembra 1941.

† Gregorij,
škof.

Opomba: Te besede naj se vernikom preberejo s prižnice zadnjo nedeljo po binkoštih (23. novembra).

44.

Rožni venec v družini.

(Nagovor sv. očeta papeža Pija XII. novoporočencem dne 8. oktobra 1941.)

Ko ste prišli v Rim, dragi novoporočenci, po blagoslov skupnega očeta vernikov za svoja nova ognjišča, bi hoteli, da odnesete iz njega tudi pomnoženo pobožnost do Marijinega rožnega venca, kateremu je posvečen ta mesec oktober; rožnega venca, s katerim je rimska pobožnost zvezana po toliko spominih in se tako lepo sklada z vsemi razmerami domačega življenja, z vsemi potrebami in položaji vsakega člana družine.

Rožni venec novoporočencev, ki ga skupaj molite v zarji vaše nove družine, ko vstopate v življenje, odpirajoče se vam s svojimi veselimi obeti pa tudi s svojimi skrivnostmi in s svojo odgovornostjo. Kako sladko je v veselju teh vaših prvih dni popolne zaupnosti položiti upe in sklepe bodočnosti pod varstvo vse čiste in mogočne Device, ljube in usmiljene Matere, katere radosti, trpljenje in slava stopajo pred vaše oči, ko si slede desetke zdravamarij, spominjajoče nas na zglede najsvetejše družine!

Rožni venec otrok: rožni venec malih, ki držče jagode rožnega venca v svojih majčkenih še ne izkušanih prstih, počasi in s trudom vendar tudi s toliko ljubeznijo ponavljajo očenaše in zdravamarije, potrpežljivo naučene od matere. Res da se včasih ustavijo, se zmedejo; toda pri tem je toliko zaupne nedolžnosti v pogledu, ki ga imajo uprtega v podobo Marije, tiste, ki jo že znajo priznavati za svojo veliko nebeško Mater. Pozneje bo rožni venec prvega sv. obhajila, ki zavzema posebno mesto med spomini; lep bo sicer, vendar ne tak, da bi ne ostal to, kar mora biti, ne namreč prazen predmet razkošja, temveč orodje, ki pomaga moliti in kliče v spomin Marijo.

Rožni venec mladenke, ki je že velika, vesela in vedra, toda včasih tudi resna in zamišljena v bodočnost, ki zaupa v Marijo, Brezmadežno Devico, modro in dobrotno; ji posvečuje svoje želje, se ji daruje in ji odpira svoje srce; ki moli za tistega, njej še nepoznanega, a ga Bog že pozna in ji ga je božja Previdnost namenila; hotela bi, da bi bil tak, kakor je ona, goreč in plemenit kristjan. Ta rožni venec, ki ga tako rada moli ob nedeljah skupno s svojimi tovarišicami, bo med tednom morda morala moliti med hišnimi skrbmi s svojo materjo, ali med delom v pisarni, ali na deželi, kadar bo utegnila stopiti v skromno bližnjo cerkvico.

Rožni venec mladeniča, vajenca, dijaka, kmeta, ki si z veseljem delom služi kruh zase in za svoje. Rožni venec vedno skrbno nosi s seboj kot varstvo liste čistosti ki jo hoče prinesiti pred oltar na dan poroke nedotaknjeno; moli ga brez človeških ozirov v trenutkih, ki so prosti za zbranost in molitev; rožni venec ga spremlja pod vojaško uniformo, sredi naporov in nevarnosti vojske; zadnjikrat ga bo stiskal tisti dan, ko bo morda domovina od njega zahtevala najvišjo žrtev in ga bodo njegovi vojni tovariši ganjeni našli med njegovimi mrzlimi in okrvavljenimi prsti.

Rožni venec družinske matere: delavke ali kmetice, preprost, trpežen, že dolgo časa rabljen, ki ga morda ne more vzeti v roko prej, kakor zvečer, ko vsa utrujena od svojega dnevnega dela še najde v svoji veri in ljubezni moč, da ga, boreč se s spanjem, zmoli za vse svoje drage, posebej za tiste, o katerih ve, da so bolj izpostavljeni nevarnostim duše in telesa, in se zanje boji, ker so skušani in potrti in gleda s toliko žalostjo, kako se oddaljujejo od Boga. Rožni venec žene v svetu, ki je morda bolj premožna, pa pogosto polna skrbi in še težjih bridkosti.

Rožni venec družinskega očeta, delavnega in odločnega moža, ki nikdar ne pozabi nositi s seboj rožnega venca obenem z nalivnim peresom in poslovno beležnico. Kot odličnega profesorja, uglednega inženirja, slavnega zdravnika, zgovornega odvetnika, genialnega umetnika, izkušnega agronoma ga ni sram moliti rožni venec v pobožni preprostosti v kratkih trenutkih, ki si jih utrga neizprososti poklicnega dela, da kot kristjan uteši svojo dušo v miru kake cerkve pred tabernakljem.

Rožni venec starih. Stara mati, ki neutrudno prešteva jagode svojega molka z odrevenelimi prsti zadaj v cerkvi, dokler jo tja nosijo trde noge, ali mora presedeti dolge ure prisiljeno na naslonjaču poleg ognjišča. Stara teta, ki je vse svoje moči posvetila v dobro družini in sedaj, ko se ji je približal konec življenja, vsekdar usmerjenega v dobra dela, vrši neizčrpna v svoji požrtvovalnosti majhne usluge, ki jih še more opravljati s številnimi desetkami zdravamarij, moleč jih brez prestanka s svojim rožnim vencem.

Rožni venec umirajočega, stisnjen v zadnjih urah v njegovih tresočih se rokah kot zadnja opora, medtem ko ga ob njem njegovi dragi na tiho molijo; rožni venec, ki bo ostal na njegovih prsih obenem s križem v dokaz zaupanja v božje usmiljenje in v pomoč Device, zaupanja, ki ga je bilo polno to srce, ki je prenehalo biti.

Rožni venec, končno, vse družine, ki ga molijo vsi, mali in veliki; ki združi zvečer ob Marijinih nogah tiste, ki jih je dnevno delo ločilo in razpršilo, jih druži z odsotnimi in rajnimi, katerih spomin se razživi v goreči molitvi, in tako posveti vez, ki jih druži vse pod materskim varstvom Brezmadežne, Kraljice presvetega Rožnega venca.

V Lurdu kakor v Pompejih je Marija hotela pokazati z neštevilnimi milostmi, kako prijetna ji je ta molitev, h kateri je vabila svojo sv. Bernardko, spremljajoč zdravamarije deklice s počasnim prebiranjem njenega lepega rožnega venca, bleščečega se kakor zlate rože, ki se bleste pri njenih

nogah. Odgovorite, dragi novoporočenci, tem povabilom vaše nebeške Matere s tem, da ohranite njenemu rožnemu vencu častno mesto v molitvah svojih novih družin, ki jih z veseljem očetovsko blagoslovljamo — skupno z vsemi tu navzočimi nam dragimi sinovi in hčerami v imenu Gospodovem.

45.

Izseljenska nedelja

prva adventna nedelja dne 30. novembra 1941.

Že nekaj let praznujemo na prvo adventno nedeljo izseljensko nedeljo. Letošnja izseljenska nedelja naj bi imela posebno dva namena. Prvi namen je, da se opozore verniki, naj na to nedeljo še prav posebno molijo za izseljence. Drugi namen je, da se vernikom razloži važno delo Družbe sv. Rafaela, h kateri naj verniki v čim večjem številu pristopajo kot člani in naj jo podpirajo s čim večjimi darovi.

Praznovanje izseljenske nedelje naj se oznani vernikom s prižnice že zadnjo nedeljo po binkoštih, t. j. dne 23. novembra, in sicer s tem, da se verniki povabijo, naj na izseljensko nedeljo, dne 30. novembra, prejmejo sv. zakramente in jih darujejo za izseljence. Na izseljensko nedeljo naj bo pri službi božji dnevu primerna pridiga s cerkveno zbirko darov za Družbo sv. Rafaela. Tudi popoldanska služba božja na izseljensko nedeljo naj se daruje presv. Srcu Jezusovemu za časni in večni blagor naših izseljencev. Toplo naj se priporoča, da bi verniki tudi med tednom po izseljenski nedelji molili in darovali sv. obhajilo za naše izseljence in se vpisovali pri svojih dušnih pastirjih kot člani Družbe sv. Rafaela.

V cerkvi nabrani darovi naj se nemudoma pošljejo na škofijski ordinariat. Enako naj se na isti naslov pošlje seznam novih članov Družbe sv. Rafaela.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1941.

† Gregorij,
škof.

46.

Razne objave.

Zornice v adventu. Zaradi strogih odredb o zatemitvi in o policijski uri (o svobodnem gibanju izven stanovanja) se mora čas zornic nastaviti na tako pozno uro, da bodo mogli verniki brez kršitve teh odredb obiskovati božjo službo. Kršitve se strogo kaznujejo. Iz istih razlogov bodo morale letos odpasti vse polnočnice. Kako se bo v sedanjih razmerah sveta noč obhajala, bodo župnijski uradi obveščeni, ko pride navodilo od apostolskega sedeža.

Matične tiskovine. Na golicah matičnih izpiskov se mora prečrtati slovenski in latinski tekst »Kraljevina Jugoslavija — Regnum Jugoslaviae« in zamenjati s tekstom »Regno d'Italia, Provincia di Lubiana — Kraljevina Italija, Ljubljanska pokrajina«.

Izpiski iz matice naj se za pokrajine v državi izven Ljubljanske province izstavljajo v latinskem jeziku.

Birma in kanonična vizitacija se je v župniji Hinje izvršila v nedeljo, dne 21. septembra 1941.

Raziskavanja. Iščejo se rojstni in poročni podatki za Jožefa Jerše in Marjeto roj. Starman, roj. 20. nov. 1855.

47.

Slovstvo.

Dr. Franc Grivec: **Krščanstvo in Cerkev**. V Ljubljani 1941. Založila Ljudska knjigarna. Cena 22 lir. — Ker je knjiga prof. dr. Ivana Svetina: **Katoliški verouk**, ki se je uporabljala v 5. razredu gimnazij, popolnoma pošla, je znani apologet dr. Grivec napisal nov učbenik. Strokovne ocene hvalijo zlasti 3. razdelek v knjigi, ki obravnava poglavja o Cerkvi. Knjiga je bila vpeljana letos na srednjih šolah.

Filoteja ali navodilo sv. Frančiška Saleškega za bogoljubno življenje. Priredili ljubljanski bogoslovci. V Ljubljani 1941. — V predgovoru pravi o knjigi naš ordinarij: »Ta navodila k bogoljubnemu življenju so že neštete osebe, živeče v svetnih poklicih, vodila k visoki krščanski popolnosti in k miru v Bogu. Ko ta zlata knjiga zdaj v novem prevodu prihaja med Slovence, ji želim, da bi bila mnogim vodnik iz stiske sveta k Bogu. Dragi čitatelj, vzemi knjigo, s pobožno pazljivostjo jo beri, drži se njenih modrih naukov, da se Ti srce vname prave ljubezni do Boga.« — Toplo priporočamo.

Knjižice salezijanske družbe: št. 187: Dvojni sad; št. 188: Šilce pelinkovca; št. 189: Leta, mlada leta. — Priporočamo.

48.

Škofijska kronika.

Stolni kapitelj v Ljubljani. Prezentiran je bil za kanonika Lamberbovega kanonikata dr. Janko Kraljič, semen. spiritual v Ljubljani.

Zavod sv. Stanislava. Imenovana sta bila: Anton Stopar, prefekt zavoda, za suplenta verouka na škof. klas. gimnaziji, in Franc Gnidovec, kaplan v št. Petru pri Novem mestu, za prefekta zavoda.

Umeščen je bil Janko Dolenc, župnik na Trebelnem, dne 5. novembra 1941 na župnijo Polica.

Podeljena je bila župnija Trebelno Ivan Tiringarju, župniku v Češnjicah (umeščen dne 5. novembra 1941).

Imenovan je bil za župnika - vikarja župnije Stična p. dr. Tomaž Kurent, O. Cist.

Premešчени so bili kot kaplani: Franc Pahulje iz Črnomlja v šent Peter pri Novem mestu, Ludvik Bartelj iz Leskovca v Kočevje, Karel Papež iz Komende na Suhor, Leopold Čampa z Rake v Črmošnjice in p. Alojzij Žabkar, O. Teut., z Vinice v Črnomelj.

Namesčena sta bila kot kaplana: Viktor Breznikar na Igu (Kurešek) in p. Ivan Salmič, O. Teut., na Vinici.

Konkurzni izpit so dovršili: Mihael Burja, kaplan v Boh. Bistrici, Jožef Godina, kaplan na Jesenicah, Jožef Jamnik, katehet v Ljubljani, in Vinko Zaletel, kaplan v Trnovem v Ljubljani.

Umrl je: Leopold Rihar, župnik v pok., v Kamniku dne 22. oktobra 1941 v starosti 77 let. — Naj v miru počiva!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 8. novembra 1941.

† **Gregorij,**

škof.

Jože Jagodic,

škof. kancler.

Vsebina: 43. Splošna pobožnost deveterih prvih petkov v čast presv. Srcu Jezusovemu. — 44. Rožni venec v družini. — 45. Izseljenska nedelja. — 46. Razne objave. — 47. Slovtvo. — 48. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Tiska Ljudska tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).